

4628 Sayılı Yasa'nın feshedilmesi istendi...

EMO'DAN KAMUYA Ç A Ğ R I

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), yaşanan elektrik kesintileri nedeniyle temmuz ayının sonunda yaptığı basın açıklamasıyla “Elektrik piyasası çöküyor, kamu iş başına” çağrısı yaptı.

EMO'nun açıklamasında, yeni Meclis'in 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nu feshetmesi istenirken, “Kamunun derhal bir kriz yönetimi oluşturarak, inisiyatifi ele alması, acil yatırım programı oluşturması gerekmektedir” denildi. Enerji Bakanı'nın “Elektrik kesintileri olmayacak” açıklamalarının gerçeği yansıtmadığına dikkat çekilirken, şu bilgilere yer verildi:

“Yurdun çeşitli bölgelerinde, özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde plansız ve programsız bir şekilde kesintiler yapılmaktadır. Klimaların kullanımı puant talepte yükselmelere yol açmakta, puant yük saatlerini de kaydırmaktadır. Dengeleme ve uzlaştırma sistemi çerçevesinde Milli Yük Tevzi Merkezi'nin 30 Temmuz Pazartesi günü için öngördüğü en yüksek elektrik çekişimi gösteren puant yük 28 bin 600 megavatır. Ancak öngörüler puant talebin daha da yükseleceği yolundadır. Bu yıl puant yük çekişiminin 30 bin megavatlara ulaşması beklenmektedir.”

Elektrik üretimindeki sıkıntının yalnızca “kuraklık ve sıcak hava koşulları” ile açıklanamayacağı belirtilirken, “Sorun bunlardan çok, enerji alanının tamamen serbest piyasaya bırakıldığı son 5 yıldır gerekli yatırımların

yapılmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Kamuya yatırım yapması yasaklanırken, bir kamu hizmeti olan elektriğin güvenli, sürekli ve ucuz bir şekilde sağlanması amaçları yok sayılarak, enerji alanı özel sektörün kar inisiyatifine bırakılmıştır” görüşü dile getirildi.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun çıkarılmasının ardından kamuda yeni yatırımlar dururken, özel sektörün aradan geçen 5 yıllık sürede gerekli yatırımları yapmadığı kaydedildi. Bakanlığın yüzde 6.3'lük düşük senaryodaki talep artışı tahminine göre her yıl en az 2 bin/2 bin 500 megavatlık yeni yatırım yapılması gerekirken, özel sektörün yaptığı yatırımların yıllık 700 megavat düzeyinde kaldığına dikkat çekildi. “Bu durum ülkenin enerjide yedek kapasitesinin giderek kaybolmasına ve enerjide bıçak sırtı bir dengenin gözetilir hale gelmesine yol açmıştır” denilen açıklamada, özel sektör temsilcilerinin hala sorunu “üretim ve dağıtım özelleştirmelerinin gerçekleştirilmesine bağlamaları” ise “çarptırma” olarak nitelendirildi. Açıklamada özelleştirme taleplerine yönelik olarak da şu görüşler ortaya konuldu:

“Üretimin yetersiz olduğu noktada yapılacak özelleştirmeler üretimi artırıcı değil, kaos ortamını derinleştirici bir etki yaratacaktır. Bugüne kadar yapılan özelleştirmeler ne yatırımları artırmış ne de ucuz elektrik sağlamıştır. Tam tersine özelleştirme ve serbest piyasa mantığının vardığı

açmaz nokta bugün geldiğimiz karanlık tehditidir. Geçen yıl 1 Temmuz sonrasında yürürlüğe sokulan serbest piyasa uygulaması Dengeleme ve Uzlaştırma Sistemi'nin çözüm olmadığı da bugün ortaya çıkmıştır. Temel sorun yatırım olmamasıdır. Bunu özel sektör temsilcilerinin de kabul etmesi, 4628 sayılı Yasa kaldırılarak, yeniden kamu yatırımlarının acilen başlatılması gerekmektedir. Bu siyasi iradenin gösterilememesi durumunda ne yazık ki önümüzdeki birkaç yıl içinde daha uzun süreli ve yaygın elektrik kesintileri olacaktır. Hızla elektrik alanında kriz yönetimi oluşturulmalı ve kamu inisiyatifi eline alınmalıdır.”

Açıklamada, kısa dönemde alınabilecek önlemler şöyle sıralandı:

“Kriz yönetimi, kamu-özel ayrımı olmaksızın, ülkenin tüm üretim kapasitesini en verimli şekilde kullanılacak bir planlama yapmalıdır. Özel sektörün manipülasyonuna son verilmelidir. Kamu santrallarının acil bakım ve rehabilitasyon çalışmaları yapılmalıdır. Sistemden yüksek enerji çeken, sağlıklı, standart dışı klimaların yurda girişi yasaklanmalıdır. Elektrik kullanımında ciddi tasarruf önlemleri alınmalıdır. Tüm önlemlere karşın elektrik talebi karşılanamıyorsa en azından elektrik kesintileri programlanarak, sanayicilerin ve küçük tüketicilerin zarar görmesi engellenmelidir.” ■